

Filosoffen

Ved ANDERS FOGH JENSEN

Historien (om Anders)

Et menneskes historie er næppe lineært, selv om det undertiden kan se sådan ud, når man opstiller det på linjens form: CVet. Jeg foretrækker fortalte historier fra livet. Her er nogle episoder fra mit liv:

Den vigtigste ting på mit værelse var en stor trækasse fyldt med legoklodser. Kassen var fra min morfars købmandsforretning. Jeg har aldrig set min morfar. Om søndagen sad jeg og trykkede klodserne sammen mens jeg frøs fødderne og hørte Søndagskvisten i radioen. Min morfar har briller på billederne og ligner ham fra radioavisen. Indtil jeg så ham fra radioavisen. Han ligner stemmen fra radioavisen. Fingrene fik aftryk af legoklodserne.

Min mor havde syet en bold til mig af stof, som jeg spillede med inde på værelset.

Jeg holdt lange Europamesterskaber om aftenerne, mens de andre sad nede i stuen. Det var her jeg udviklede jeg ud af nærmest intet den frankofili, jeg senere skulle dyrke. For Frankrig kom altid i finalen.

Til jul fik jeg en globus. Den jord elskede jeg overalt på jorden. Den lyste værelset op i farver. Der fulgte en lille bog med, hvor der stod alverdens data om alverdens lande. Den globus var mit kighul til verden. Kuglen blev hul. Jeg lærte en masse hovedstæder udenad og vidste en masse om lande. Jeg var barn. Da jeg kom i puberteten troede jeg, at jeg kunne vide uden erfaring: at jeg kunne læse mig til erfaring. Min pubertet varede til jeg blev 25. Det kræver erfaring at vide, at det kræver erfaring at vide. En dag faldt globusen på jorden og gik i stykker. Jorden gik i stykker.

Sådan oplevede jeg det også da et hvidt brev dumpede ind af brevsprækken. Det stod med blå kuglenpensskrift på rødt papir. At min første skolekæreste, ikke længere ville være kærester med mig. Hun havde skiftet mening. Måske fordi...? Jeg ved ikke, om det var her, min interesse for kybernetik og positive feed-back-mekanismer opstod, altså systemer, hvor den enes forestilling om den andens forestillinger om den ene (og den eneste ene) startede. Siden er flere kærester blevet trætte af mig. Og nogle har også været glade for mig.

Ugen før Dalby skulle møde Gram, havde målmandstræneren lært mig at gå ud i en mand, der kommer driblende alene mod mål. Når han er helt tæt på, kan man ikke nå at reagere på hans skud. "Så kaster du dig til ene side og spræller med armene", sagde træneren. Dalby kom hurtigt bagud, og det lokale foderstoffirma, hvis logo prydede de slidte orange trøjer, kunne ikke være stolt af deres sponsorat i første halvleg. Men så vendte kampen i anden halvleg. Da der manglede fem minutter kom en af de hvide angribere stormende. Da han var fire meter fra mig kastede jeg mig hovedløst til højre og sprællede alt, hvad jeg kunne med arme og ben. Bolden ramte min venstre hånd og gik ud til hjørnespark. I det øjeblik inkarnerede klasseredningen sig i min krop og blev til en sprællemænd. Om onsdagen stod der i Kolding Folkeblad, at det var i kraft af Anders, at sejren var blevet hevet i land.

Min far er tidligere Fynsmester i traktorbakning med firehjulet vogn. Eller det siger han i hvert fald. Af ham har jeg lært at bakke en trailer med sorte affaldsposer, hvorudaf der stikker grene og alt muligt andet haveaffald. De køres på forbrændingen. Læssevis af forbrug har vi kørt på forbrændingen. Ikke alt kan brændes der. En sur mand stod og vrissede af alle folk, når han pegede af dem, og derefter pegede på en container. Og de stakkels små forstadsfædre løb spidsrod mellem containerne for lørdagskylningen var allerede sat over. De skulle hjem, skulle de. Men er han virkelig tidligere Fynsmester? Det tør jeg ikke spørge om igen. Men i hvert fald har al min fars kreaturhandel betydet, at jeg har tilbragt ikke så få barndomsstunder på bagsædet af en slidt Mercedes og på forskellige gårde, hvor jeg var bange for hunde og glad for kolugt.

Livet er vist en plan ukendt. Med en omskrivning af Nietzsches "nødvendighedens jernhånd ryster tilfældighedens raflebæger" tror jeg, at "verdens jernhånd ryster viljens raflebæger". Det betyder, at allerede plan A og B er rystet ud af ærmet, når jeg begynder at lægge mine planer for mit liv. Der er meget skæbne, ophav og tilfældighed i et liv. Men derfor kommer der alligevel planer ud af det. Således også med mig. Nogen fik i sidste øjeblik drejet den merkantile jernhånd, der herskede i Koldings parcelhuskvarterer i slutningen af firserne, fluks ind i gymnasiets dansktimer og hvor den fjer, som måske Holberg eller Bang havde skrevet med, kildede mig tilstrækkeligt meget i nakken til at jeg ikke kunne lade være med at lade terningerne ramme filosofiens spillebord.

Skuespiller blev jeg aldrig. Dertil var jeg for genert. Og alligevel blev stenen ved med at gnave i skoen, for hvad var kroppen ikke i stand til at frembringe? Brøl. Kroppen kan brøle. Lungerne kan blafre under huden. Hjertet kan banke som en sætning. Derfor blev jeg filosofilærer og forfatter. Ideerne må dramatiseres. Heri mødes filosofien og skuespillet. Idéerne må fremføres på filosofiens teater. Ellers er de døde. De må artikuleres konkret og spekulativt på samme tid.

Sandheden har jeg altid haft et kompromisløst forhold til. Det har givet mange besværligheder, brækkede arme og brændte nerveender. Men det er en drivkraft for

en filosof som mig, at jeg tror, at jeg kan vide noget, jeg ikke ved. I dag er det pragmatismen, erhvervslivets fokus på effekter, og forbrugerfølsomheden der fører til en dumhed, der truer os. Der er så meget fokus på klimatruslerne, men ikke så meget på åndstruslerne. Og det burde der være. Så et af de spørgsmål, jeg går og roder med nu, er hvordan man kan være et godt menneske uden at være pragmatisk. For en dag vil jeg være et godt menneske.

Melankolien førte mig sammen med glæden ved kroppen ind i tangoen, men det er blevet for småt til mig rent fysisk og miljøet for gammeldags til at jeg kan holde det ud. I stedet laver jeg mellemtrin på køkkengulvet, når jeg laver mad. Jeg holder mere af holdsport og det at konkurrere især fodbold, som jeg spiller hver fredag, og double i badminton. Men en dag genoptager jeg tangoen igen.

I dag lever jeg som selvstændig filosof. Det betyder, at jeg ikke længere har nogen statslig autorisation for det, jeg læser, skriver og udgiver. Jeg må leve af mine foredrag, mine bøger og mine samtaler med mennesker om livet. Til gengæld kan jeg kaste mig over det, der interesserer mig, og har dyrket det at skrive i en form, som filosofien næsten altid har gjort: bogen. Om mine forskellige skriveprojekter kan du læse [her](#). For tiden arbejder jeg på et teaterstykke, *De danser alene*, som har premiere i februar 2017 på Rialtoteatret i København.

Der er mange flere tanker om livet her på siden, og også nogle [filmklip fra forskellige skriverejser](#). (Se under Filosoffen på farten) For det er gået sådan til, at jeg sjældent kan skrive i Danmark. Jeg arbejder udadvendt i Danmark, tjener det jeg skal, og så rejser jeg væk hver vinter, for at skrive under vilkår, der er mere nænsomme ved min krop og mit sind.

- Anders Fogh Jensen

www.filosoffen.dk

Filosoffen anbefaler

[Mammutteatret](#)

Dejlige mennesker, med hvem jeg har skrevet teaterstykket [Kapitalen](#) og [De danser alene](#).

[Rasmus Svarre](#)

Maleren. Med hvem jeg har lavet [Magtens kartografi](#) om Foucault og Bourdieu og [Epi-demos, En lille bog om store epidemier](#).

[Art Fisher](#)

En knag til at gøre noget godt for mænd, der har slået et andet menneske.